

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ
ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

A1. Περίληψη κειμένου

Το κείμενο του Γ. Γραμματικάκη πραγματεύεται τη στάση του σύγχρονου ανθρώπου απέναντι στο φυσικό του περιβάλλον. Αρχικά, επισημαίνεται πως ο άνθρωπος αδιαφορεί και ασεβεί προς το περιβάλλον του αναζητώντας μια άλλη ζωή στο Σύμπαν. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό μιας και η Γη είναι αυτή που ανέδειξε τη ζωή με ζώντες οργανισμούς μέσα από μακράιωνες διεργασίες. Ο σύγχρονος άνθρωπος, ωστόσο, αναδεικνύεται αφενός δημιουργός πολιτισμού και αφετέρου, λειτουργώντας αλαζονικά και ιδιοτελώς, καταστρέφει το περιβάλλον του. Πρέπει, λοιπόν, να συνειδητοποιήσει μέσω της ουσιαστικής παιδείας την αναγκαιότητα της βιωσιμότητας της Γης με ορθολογικότερη χρήση της τεχνολογίας, καθώς τα περιβαλλοντικά προβλήματα και η ανθρώπινη μοναξιά αυξάνονται απειλητικά. Καταλήγοντας, υπογραμμίζεται η αναγκαιότητα προστασίας και διαφύλαξης του ανθρώπινου πολιτισμού και στο μέλλον, ώστε η μελλοντική επικοινωνία με εξωγήινη ζωή να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο.

B1. Είναι γεγονός πως όσο η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων πυκνώνει, τόσο η ανθρώπινη μοναξιά μας μεγαλώνει και κυριαρχεί η αποξένωση. Ο σύγχρονος άνθρωπος εγκλωβισμένος στην τεχνολογία θεωρεί πως η κοινωνικοποίηση αλλά και η κοινωνικότητά του επιτυγχάνεται μέσω αυτής, με αποτέλεσμα να αναλώνει αρκετό χρόνο από την καθημερινότητά του στο διαδίκτυο και στην κινητή τηλεφωνία. Καθημερινά, ιδίως οι νέοι άνθρωποι επιλέγουν την επικοινωνία μέσω των τεχνολογικών αυτών μέσων θεωρώντας πως είναι ένας τρόπος επαφής άμεσος, γρήγορος και ανέξοδος που αρμόζει στην σύγχρονη εποχή αλλά και στη φύση τους. Ωστόσο, η στάση τους αυτή επιτείνει την αποξένωση και την αλλοτρίωση καθώς δεν έρχονται σε άμεση διαπροσωπική επαφή και βιώνουν μια εικονική πραγματικότητα που όμως δεν συνειδητοποιούν. Καθίσταται, λοιπόν, αναγκαία η ουσιαστική ανθρωπιστική παιδεία που θα οδηγήσει στην ορθολογικότερη χρήση της τεχνολογίας.

B2. α. Δομή Παραγράφου

Θεματική Περίοδος → «Αποκαλύπτεται... υπόσταση»
Λεπτομέρειες - Σχόλια → «Αυτό... συνανθρώπων του»
Πρόταση Κατακλείδα → «Η υπερφίαλη... υπέρξεως»

β. Παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας.

- ❖ Περιμένει λοιπόν ένα χέρι βοήθειας και παρηγοριάς από τους πλανήτες.
- ❖ Ο άνθρωπος σφραγίζει την ιστορική του πορεία.
- ❖ Η ζωή στη γη ανθίζει ακόμα και τον περιμένει.
- ❖ Η επικοινωνία αυτή πυκνώνει.

B3. α. Συνώνυμα

ταυτόχρονα = παράλληλα, συγχρόνως
γέννησε = δημιούργησε
αισθανθεί = νιώσει, βιώσει
πληθαίνουν = αυξάνονται, πολλαπλασιάζονται
ανάλητη = αναίσητη, ανελέητη

β. Αντώνυμα

ανούσια ≠ ουσιαστικά, ουσιώδη
εμφανίζεται ≠ εξαφανίζεται, απουσιάζει
ανέφικτη ≠ εφικτή
πυκνώνει ≠ αραιώνει, ελαττώνεται
υψηλά ≠ χαμηλά, ασήμαντα

B4. α. Με τη χρήση του ερωτηματικού στη φράση «Είναι άραγε... παιχνίδι;» (ρητορική ερώτηση) ο συγγραφέας επιδιώκει να προκαλέσει απορία, ανησυχία, προβληματισμό, να αφυπνίσει και να ευαισθητοποιήσει τον εφησυχασμένο δέκτη να τον βγάλει από τις βεβαιότητες του ως προς τη στάση του απέναντι στο φυσικό περιβάλλον.

Ο ρόλος της διπλής παύλας στη φράση «- όσο και αν... μας -» έχει επεξηγηματικό χαρακτήρα, διασαφηνίζει, διευκρινίζει και συμπληρώνει την άποψη του συγγραφέα, δείχνοντας την αντίθετη νοοτροπία που κυριαρχεί.

β. Μεταφορά Ενεργητική σύνταξη σε Παθητική.

«Από την άλλη, από τον ίδιο τον άνθρωπο σφραγίζεται η ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιούνται τα υλικά αγαθά και συντηρούνται η αδικία και οι ανισότητες.

G1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο.

Απαιτείται: Τίτλος και αφορμή από επίκαιρο γεγονός, καθώς ως είδος ερμηνευτικής δημοσιογραφίας έχει επίκαιρο χαρακτήρα.

Ύφος: Σοβαρό

Πρόσωπο: α' πληθυντικό, γ' ενικό- πληθυντικό

Τρόπος πειθούς: Επίκληση στη Λογική, χωρίς να λείπει ίσως και η επίκληση στο Συναίσθημα

Ενδεικτικό σχεδιάγραμμα

Η αλαζονική συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στη φύση συνιστά μια αυτοκαταστροφική στάση, καθώς υπονομεύει τους όρους ύπαρξής του και υποθηκεύει το μέλλον του πλανήτη. Οι επιπτώσεις της αλόγιστης τεχνολογικής ανάπτυξης είναι έκδηλες, τόσο στη φύση όσο και την ποιότητα ζωής του ανθρώπου.

A. Επιπτώσεις στη φύση

- Ρύπανση της ατμόσφαιρας, των θαλασσών, καταστροφή και υποβάθμιση του εδάφους.
- Εξαφάνιση ειδών του ζωικού βασιλείου, καταστροφή της χλωρίδας και των δασών, ερημότητα.
- Διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας με επακόλουθο το φαινόμενο του θερμοκηπίου, την τρύπα του όζοντος και τις απότομες κλιματικές μεταβολές.
- Εξάντληση των φυσικών πόρων (μεταλλεύματα, καύσιμα κ.α.)
- Αισθητική κακοποίηση του περιβάλλοντος και ηχορύπανση.

B. Επιπτώσεις στον άνθρωπο

- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και περιορισμός του ζωτικού χώρου του ανθρώπου στα γιγαντιαία αστικά κέντρα.
- Κλωνισμός της υγείας, μείωση της αντοχής και εμφάνιση νέων ασθενειών (αναπνευστικά προβλήματα, καρκινογενέσεις).
- Διατάραξη της ψυχικής γαλήνης και ισορροπίας, άγχος, ανασφάλεια και αλλοτρίωση.
- Επιθετικότητα και αδιαφορία για τον συνάνθρωπο, μοναξιά, χαρακτηριστικά των σύγχρονων μεγαλουπόλεων. Αποξένωση από τη Φύση.
- Πλήττει η τουριστική ανάπτυξη

2^ο Ζητούμενο: Τρόποι αποκατάστασης της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον.

Παιδεία

- Οικολογική αγωγή και παιδεία με στόχο την συνειδητοποίηση της αξίας του φυσικού περιβάλλοντος και την διαμόρφωση μιας υγιούς σχέσης των νέων με αυτό ώστε να αποτελεί στοιχείο της ποιότητας ζωής.
- Συνειδητοποίηση του ακατάλυτου δεσμού του ανθρώπου με τη φύση
- Αλλαγή στην αντίληψη του ανθρώπου για την ζωή με αποδέσμευση από την καταναλωτική μανία και την επιδίωξη του μέτρου και της ποιότητας ζωής.
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα περιβαλλοντικά προβλήματα από τους ανθρώπους του πνεύματος τους επιστήμονες και τους λειτουργούς του ηλεκτρονικού και του έντυπου τύπου.
- Ενημέρωση και επιμόρφωση των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος από την εκπαίδευση (Περιβαλλοντική αγωγή) Μ.Μ.Ε. (προβολή ντοκιμαντέρ, τηλεοπτικών εκπομπών και συζητήσεων σχετικά με το περιβάλλον, ανάδειξη της άρρηκτης σύνεσης ανθρώπου φύσης, ανάλογη αρθρογραφία)

Ατομο

- Ατομική ευθύνη: Συνειδητοποίηση της διαλεκτικής σχέσης ανθρώπου, περιβάλλοντος επίδειξη σεβασμού απέναντι σε κάθε μορφή ζωής, εθελοντική προσφορά, υιοθέτηση ενός οικολογικού τρόπου ζωής, δράση οικολογικών οργανώσεων.
- Δημόσια συμμετοχή και εκδημοκρατισμός στον τρόπο λήψης αποφάσεων: η επίλυση των μεγάλων περιβαλλοντικών προβλημάτων, τα οποία καλείται σήμερα να αντιμετωπίσει ο πλανήτης, έχει ως άφετηρία τη συμμετοχική δημοκρατία και γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη..

Πολιτεία

- Θέσπιση νομικού πλαισίου για τους όρους χρήσης φυσικών στοιχείων και ορθή στάση προς το περιβάλλον, επιβολή κυρώσεων και ποινικοποίηση των παραβάσεων.
- Ίδρυση αυτόνομου Υπουργείου Περιβάλλοντος και άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής: Η Ελλάδα κατέχει την ευρωπαϊκή πρωτοτυπία να συγκεντρώνει στο ίδιο υπουργείο την αρμοδιότητες για τα δημόσια έργα και το περιβάλλον, με συνέπεια την έλλειψη εθνικής πολιτικής για την προστασία της φύσης αλλά και το χαμηλό επίπεδο διεθνούς εκπροσώπησης της χώρας μας.
- Χορήγηση των απαραίτητων κονδυλίων από την πολιτεία για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Εκπόνηση μακροπρόθεσμων προγραμμάτων έρευνας μέσω διεθνούς συνεργασίας των επιστημόνων για την αξιοποίηση της φύσης με μέτρο και υπευθυνότητα.
- Πολιτική βούληση των κυβερνήσεων για την προστασία της ποιότητας της ζωής για την προώθηση της αποκέντρωσης, της περιφερειακής ανάπτυξης με την υλοποίηση

προγραμμάτων και έργων οικολογικού χαρακτήρα όπως οι βιολογικοί καθαρισμοί, οι Χ.Υ.Τ.Α. και η ανακύκλωση.

- Προώθηση και αξιοποίηση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών και ανανεώσιμων μορφών ενέργειας με ορθολογική χρήση της τεχνολογίας.
- Ενημέρωση και επιμόρφωση των πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος από την πολιτεία (δημιουργία κέντρων περιβαλλοντικής πληροφόρησης και εκπαίδευσης, εφαρμογή προγραμμάτων αναδάσωσης, ανακύκλωσης κ.α.)

Διακρατικοί οργανισμοί

- Παγκόσμια μέριμνα και συμφωνία για το περιορισμό της αλόγιστης βιομηχανικής ανάπτυξης, συνετή εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και εξοικονόμηση των πρώτων υλών.
- Ουσιαστική παρέμβαση και συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα διεθνή περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Ενίσχυση του ρόλου των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των οικολογικών κινημάτων.

Επιμέλεια απαντήσεων:

Σκουριανού Μαίρη

Μπέκου Νατάσα

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>